

POSTANOWIENIE

Dnia 27 marca 2008 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Iwona Koper (przewodniczący)

SSN Grzegorz Misiurek (sprawozdawca)

SSN Dariusz Zawistowski

w sprawie z wniosku A. K.

przy uczestnictwie Skarbu Państwa - Starosty P. i A. S.

o zasiedzenie,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 27 marca 2008 r.,

zażalenia uczestnika postępowania - Skarbu Państwa - Starosty P.

na postanowienie Sądu Okręgowego w P. z dnia 20 listopada 2007 r., sygn. akt II Ca (...),

uchyla zaskarżone postanowienie w części odrzucającej apelację (pkt 2).

Uzasadnienie

Sąd Okręgowy w P. postanowieniem z dnia 20 listopada 2007 r. uchylił swoje postanowienie z dnia 26 października 2007 r. w pkt 2-5 i odrzucił apelację uczestnika postępowania Skarbu Państwa – Starosty P. od postanowienia Sądu Rejonowego w G. z dnia 25 czerwca 2007 r. W uzasadnieniu wskazał, że pełnomocnik wymienionego uczestnika postępowania nie został należycie umocowany. Przedstawione przez niego pełnomocnictwo podpisane bowiem zostało przez wicestarostę. Tymczasem w sprawie niniejszej - zgodnie z art. 11 ust. 1 i art. 23 ust. 1 pkt 8 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (tekst jedn.: Dz. U. z 2004 r. Nr 261, poz. 2603 ze zm.) – może być ono udzielone jedynie przez starostę. Pełnomocnik uczestnika postępowania postanowieniem z dnia 26 października 2007 r. został zobowiązany do

złożenia prawidłowo podpisanego pełnomocnictwa w terminie pięciu dni pod rygorem odrzucenia apelacji, jednakże braku tego w wyznaczonym terminie nie usunął. Wprawdzie postanowienie powyższe wydane zostało na rozprawie, na której pełnomocnik nie był obecny, jednakże sąd nie miał obowiązku jego doręczenia. W konsekwencji apelacja wniesiona przez niewłaściwie umocowanego pełnomocnika podlegała odrzuceniu (art. 373 k.p.c.). Tym samym bezprzedmiotowe okazały się decyzje procesowe objęte pkt 2-5 postanowienia z dnia 26 października 2007 r.

Uczestnik postępowania Skarb Państwa – Starosta P. w zażaleniu na postanowienie odrzucające apelację wniósł o uchylenie tego orzeczenia podnosząc, że działający w jego imieniu pełnomocnik był prawidłowo umocowany przez wicestarostę zastępującego starostę podczas jego nieobecności w pracy. Zarzucił też, na wypadek niepodzielenia tej oceny, że nie upłynął jeszcze termin wyznaczony przez sąd do usunięcia braku pełnomocnictwa, jako że wydane w tym przedmiocie postanowienie nie zostało mu doręczone.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Dopuszczalność apelacji, zachowanie terminu, w jakim może ona zostać wniesiona, wykonanie obowiązku jej należytego opłacenia oraz dochowanie przewidzianych dla niej warunków formalnych podlegają dwustopniowej kontroli, dokonywanej na podstawie art. 370 k.p.c. przez sąd pierwszej instancji oraz na podstawie art. 373 k.p.c. - przez sąd odwoławczy. Pierwszy z wymienionych przepisów nakłada na sąd pierwszej instancji – poza wyjątkami określonymi w art. 370¹ k.p.c. - obowiązek wezwania strony do uzupełnienia braków formalnych apelacji, w razie zaś ich nieuzupełnienia w wyznaczonym terminie zastosowanie sankcji w postaci odrzucenia tego środka odwoławczego postanowieniem wydanym na posiedzeniu niejawnym.

Zgodnie natomiast z art. 373 k.p.c. sąd drugiej instancji odrzuca na posiedzeniu niejawnym apelację, jeżeli ulegała ona odrzuceniu przez sąd pierwszej instancji. Jeżeli dostrzeże braki, do których usunięcia strona była wezwana, zażąda ich usunięcia, a po bezskutecznym upływie wyznaczonego w tym celu terminu odrzuca apelację. Z obu tych unormowań wynika, iż odrzucenie apelacji zasadniczo może nastąpić dopiero po niezastosowaniu się przez stronę do wezwania uzupełnienia jej braków. Przyjmując takie rozwiązanie ustawodawca założył, że strona nie może być zaskakiwana decyzją o odrzuceniu wniesionego przez nią środka odwoławczego z powodu jego braków formalnych, zwłaszcza w sytuacji, gdy środek ten został już przedstawiony sądowi drugiej instancji.

Postanowienie w przedmiocie odrzucenia apelacji wydawane jest na posiedzeniu niejawnym. Sąd drugiej instancji może wydać je na rozprawie, gdy dopiero wówczas dostrzeże braki, do usunięcia których skarżący nie był wezwany. Nie ulega zatem wątpliwości, że wezwanie do usunięcia braków formalnych apelacji winno nastąpić w ramach wstępnej kontroli tego środka odwoławczego dokonywanej przez przewodniczącego wydziału (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 24 czerwca 1999 r., III CKN 273/98, nie publ.). Kontrola ta winna doprowadzić do wychwycenia ewentualnych braków formalnych środka zaskarżenia. Uchybienia w zakresie tej kontroli nie powinny wywoływać ujemnych skutków procesowych dla strony. Stojąc na gruncie tego zapatrywania nie sposób przyjąć – jak uczynił to Sąd Okręgowy – że samo wydanie przez sąd odwoławczy na rozprawie postanowienia w przedmiocie wezwania strony do usunięcia braków formalnych apelacji, nie podlegającego doręczeniu, czyni zadość obowiązkowi przewidzianemu w art. 373 zdanie drugie k.p.c. w sytuacji, gdy strona nie była obecna przy ogłoszeniu tego orzeczenia. W takim przypadku wezwanie do usunięcia braków winno być stronie doręczone.

Trafnie zatem podniósł skarżący, że zaniechanie tego doręczenia nie uzasadniało stwierdzenia nieusunięcia braku formalnego apelacji w wyznaczonym terminie, a w konsekwencji jej odrzucenia.

Pełnomocnik skarżącego był obowiązany przy pierwszej czynności procesowej dołączyć do akt sprawy pełnomocnictwo z podpisem mocodawcy lub wiarygodny odpis pełnomocnictwa oraz wykazać, że pełnomocnictwo to pochodzi od mocodawcy uprawnionego do reprezentowania w niniejszej sprawie Skarbu Państwa (art. 89 § 1 i art. 68 k.p.c.). Skoro Sąd drugiej instancji uznał, że pełnomocnik skarżącego obowiązku tego nie dopełnił, wskutek czego wniesiona przez niego apelacja dotknięta była w tym zakresie brakiem, nie mógł tej apelacji odrzucić bez prawidłowego przeprowadzenia postępowania sanacyjnego przewidzianego w art. 373 zdanie drugie k.p.c.

Pełnomocnik skarżącego złożył już pełnomocnictwo podpisane przez Starostę P. Z tego też względu bezprzedmiotowe pozostaje roztrząsanie kwestii, czy pełnomocnictwo przedstawione wcześniej, podpisane przez Wicestarostę tego Powiatu - w świetle postanowień § 10 i § 9 Regulaminu Organizacyjnego Starostwa Powiatowego P. [załącznik nr (...) do uchwały Rady Powiatu Nr (...) z dnia 27 czerwca 2006 r.] – udzielone zostało skutecznie.

Mając na uwadze powyższe Sąd Najwyższy na podstawie art. 398¹⁵ § 1 w związku z art. 394¹ § 3 k.p.c. orzekł, jak w sentencji.